

HET GEZONDHEIDS-ETABLISSEMENT „SINDANGLAYA”

DOOR

P. A. D.

Sindanglaya is de naam van een dier gezondheidsoorden, zooals Nederlandsch-Indië ze tegenwoordig vele telt. Ze is echter met hare zusterinrichting en concurrente *Soekaboemi* eene der oudste van dien aard, hoewel ze door herhaalde verbouwingen en velerlei verbeteringen thans kan wedijveren met de nieuwste.

Wijlen Dr. Ploem, stichter van het établissement, legde er den eersten steen van in 1865, en bleef eigenaar tot 1878, toen het in andere handen overging.

Alvorens van dit heerlijk herstellingsoord eene beschrijving te geven, zullen wij trachten den lezer de juiste ligging ervan aan te duiden. Hoewel het eiland Java zoo goed als over zijne geheele lengte doorsneden is door een spoorlijn, is Sindanglaya hiermede niet geheel en al te bereiken. Het ligt in West-Java in de residentie Preanger Regentschappen, en is in N. W. richting ongeveer 14 palen *) van de voormalige hoofdplaats *Tjiandjoer* verwijderd. Van Batavia komende, is dit het station, waar de reiziger of zieke voor Sindanglaya bestemd, moet uitstappen. Een mooie rit van bijna drie uren wacht hem thans, vóórdat het établissement, dat tweeduizend voeten hooger op de helling van den *Gedeh* ligt, bereikt is. De heerlijkste vergezichten over bergen, dalen en ravijnen, zoeven in den trein ternauwernood opgemerkt, controleren zich voor zijn oogen. Een frissche bergwind waait hem tegemoet, en als hij straks aan zijn einddoel is genaderd, vergeet hij, dat hij zich in de tropen bevindt, en denkt hij zich terug in den heerlijken lentetijd der meer gematigde gewesten.

Op eene hoogte gelegen van ± 3600 voet boven de oppervlakte der zee, is Sindanglaya bij uitnemendheid geschikt voor lijders aan koorts en zenuwen. Het Nederlandsch-Indische gouvernement zendt daarom zijne ambtenaren, welke aan deze ziekten onderhevig zijn, voor een groot gedeelte hierheen, en heeft daartoe met den directeur der inrichting een vast contract gesloten, dat om de drie jaren wordt vernieuwd, waarbij een bepaald aantal zieken, hetzij civiele of militaire ambtenaren, onder toezicht van een geneesheer, die eveneens aan het établissement verbonden is, worden verpleegd. Het is in drie gedeelten gesplitst: een voor de lijders 1e klasse, dat zijn die ambtenaren, welke een tractement genieten van *f* 150.— 's maands of meer, benevens de

---

*) Een paal = 20 minuten gaans.